

1. Васильців Т. Г. Фінансово-економічна безпека підприємств України: стратегія та механізми забезпечення: монографія/ Васильців Т. Г., Волошин В. І., Бойкевич О. Р., Каркавчук В. В., [за ред. Т.Г. Васильціва]. Львів: 2012. 386 с.
2. Судакова І.О. Стратегічне управління фінансовою безпекою підприємства/ І.О. Судакова // Економічний простір. 2008. №10. С. 148-156.
3. Маслак О.І. Управління економічною безпекою підприємства на принципах забезпечення її раціонального рівня / О.І. Маслак, Н.Є.Гришко// Маркетинг і менеджмент інновацій. 2013. №1. С.198-208.
4. Економіка підприємства: навч. посіб. /Ліпич Л.Г., Буняк Н.М., Загоруйко В.Л. та ін.; за заг.ред. Л. Г. Ліпич; Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки. Луцьк : РВВ Волин. нац. ун-ту ім. Лесі Українки, 2010. 492с.
5. Іванюта Т.М. Економічна безпека підприємства: [навч. посіб.]/ Т.М.Іванюта, А. О. Заїчковський –К.: Центр учбової літератури. 2009. 256 с.
6. Козаченко Г. В. Економічна безпека підприємства: сутність та механізм забезпечення: монографія/ Г.В.Козаченко, В.П.Пономарьов, О.М.Ляшенко. –К.: Лібра, 2003. 280 с.

ФІНАНСУВАННЯ ТУРИСТИЧНОГО БІЗНЕСУ В УМОВАХ ІНСТИТУЦІОНАЛЬНИХ ЗМІН

Світлана ОГАНЕСЯН

*здобувач вищої освіти ступеня доктора філософії
спеціальності 073 «Менеджмент»*

*Заклад вищої освіти «Подільський державний університет», Україна
Науковий керівник: д.е.н., професор **Оксана БЯЛКОВСЬКА***

Ключові слова: туристичний бізнес, інституціональні зміни, туристичний ринок, фінансування

Фінансування є важливою складовою розвитку туристичного бізнесу, інституціональні зміни в країні можуть впливати на доступність та умови цього фінансування. Інституціональні зміни включають реформи у законодавстві, податкові політики, регулювання та інші аспекти, які можуть створити як позитивний, так і негативний вплив на туристичний бізнес і його фінансування.

Фінансування туристичного бізнесу в умовах інституціональних змін вимагає комплексного підходу, враховуючи роль держави, фінансових установ та вплив інституціональних змін на сам ринок, тому ефективне фінансування сприяє стабільному та сталому розвитку туристичного сектору, що в свою чергу сприяє економічному зростанню та покращує якість послуг для туристів.

Аналіз сучасного фінансування туристичній сфері України доводить, що в цій галузі народного господарства існує ціла низка проблем, які потребують своєчасного вирішення з урахуванням новітніх досліджень, досвіду та практики застосування української й зарубіжної науки.

Сьогодні туристична сфера фінансується за остаточним принципом, оскільки багато державотворців вважають, що туризм є похідною, додатковою

сферою економіки України, не розуміючи її переваги світові тенденції росту. Саме тому вважаємо за доцільне розглянути сучасні механізми державного фінансування туристичної сфери України, а також запропонувати ефективні економічні механізми фінансування цієї галузі господарства країни.

Фінансування туристичної сфери в Україні включає такі джерела:

- доходи державного бюджету;
- державні гранти, державні замовлення під спеціальні туристичні проекти;
- надходження від міжнародних фінансових установ;
- програми допомоги економічному розвитку від міжнародних організацій та фінансових інститутів;
- приватні фінансові надходження.

Але головним джерелом державного фінансування туристичної сфери України є державний бюджет України. Однак слід зауважити, що при аналізі бюджетного фінансування туристичної сфери є велика складність, яка заключається в тому, що туристична сфера чітко не відображена в переліку статей витратної частини державного бюджету України [1].

Інституційні зміни включають в себе зміни в законодавстві, регулюванні, політиці та інших інституційних факторах, які впливають на бізнес-середовище. Ці зміни можуть мати як позитивний, так і негативний вплив на фінансування туристичного бізнесу.

Інституційні зміни можуть вплинути на фінансування туристичного бізнесу наступним чином:

1. Зміни в правовому регулюванні – зміни в законодавстві можуть полегшити або ускладнити доступ туристичних підприємств до фінансових ресурсів. Наприклад, спрощення податкового режиму для туристичних підприємств може зробити їх більш привабливими для інвесторів.

2. Ризики та нестабільності – інституціональні зміни можуть створити невизначеність і ризики для туристичних підприємств. Наприклад, політичні зміни або конфлікти можуть призвести до зменшення туристичного попиту та збитків для галузі.

3. Доступ до фінансових інструментів – інституціональні зміни можуть впливати на доступність фінансових інструментів для туристичних підприємств. Наприклад, зміни в банківському регулюванні можуть обмежити доступ до кредиту.

Комплексне та скоординоване інституціональне забезпечення будь-якої сфери чи виду економічної діяльності визначає ефективність їх функціонування, конкурентоспроможність як на національному, так і регіональному, транскордонному та міжнародному рівнях. Туристична сфера не є винятком, а скоріше навпаки, саме комплексність заходів державної туристичної політики підкріплена належним фінансуванням та узгодженістю програм розвитку туризму з програмами інших відомств і міністерств, міжнародними нормативно-правовими актами з регулювання туристичної діяльності створюють передумови успішного та перспективного процвітання сфери туризму, збільшення обсягів реалізації туристичних послуг на внутрішньому та між [2, с.486].

Тому, фінансування туристичного бізнесу в умовах інституціональних змін вимагає комплексного підходу, враховуючи роль держави, фінансових установ та вплив інституціональних змін на сам туристичний ринок.

Ефективне фінансування сприяє стабільному та сталому розвитку туристичного сектору, що у своїй діяльності посилює економічне зростання та покращує якість послуг для туристів.

Список використаних джерел

1.Іванов А.М. Економічні аспекти інституціонального забезпечення державної політики України в сфері туризму Вісник Одеського національного університету.Економіка. 2018. Т.23. №1(66). С.77-81. URL: https://tourlib.net/statti_ukr/ivanov5.htm.

2.Мігуценко Ю.В. Компаративний аналіз інституціонального забезпечення туристичної діяльності в Україні та Польщі. URL: <https://jbsec.donnu.edu.ua/article/view/4586>.

ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД У СФЕРІ ПЕНСІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Юрій СТАНГРЕТ

здобувач вищої освіти ступеня доктора філософії спеціальності 051 «Економіка»,

*Заклад вищої освіти «Подільський державний університет», Україна
Науковий керівник: д.е.н., професор **Володимир РУДИК***

Ключові слова: пенсійне забезпечення, зарубіжний досвід, не державне пенсійне забезпечення, пенсійна реформа

Останні перетворення у сфері пенсійного забезпечення – так зване «осучаснення пенсій», зумовлене Законом України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо підвищення пенсій» – спроба здійснити прогресивні переміни у бік покращення становища сьогоднішніх пенсіонерів [1]. Одним із можливих рішень проблеми недостатнього пенсійного забезпечення та засобів покращення фінансового становища громадян може стати участь у недержавному пенсійному забезпеченні, юридична можливість якої існує вже майже 15 років та, на думку дослідників, є досить перспективною. У цьому сенсі корисним буде вивчення досвіду держав, у яких даний рівень вже цілком впроваджений та активно розвивається з метою висвітлення позитивних доробок у досліджуваній сфері.

Уваги, у першу чергу, заслуговують такі країни Європи, як Німеччина, Австрія, Італія, Франція та деякі інші представники Західної Європи, моделі недержавного пенсійного забезпечення яких досить схожі. Так, вони характеризуються як «розподільчо-накопичувальні» та складаються із трьох рівнів (подібно до пенсійної системи України). Перший рівень – обов’язкове пенсійне страхування. «Пенсії від підприємств», тобто добровільна виплата забезпечення колишнім працівникам додатково до пенсії, яку фінансує держава,